

Povjestni spomenici slob. kralj. grada Zagreba. Na sviet izdao Ivan Krst. Tkalčić. Knjige o posjedih. Sv. IX. od l. 1384—1440.

dva debela zvezka zgodovinskih virov glavnega mesta Zagreba. V poprejšnjih osmerih zvezkih je priobčil srednjeveške listine in sod-

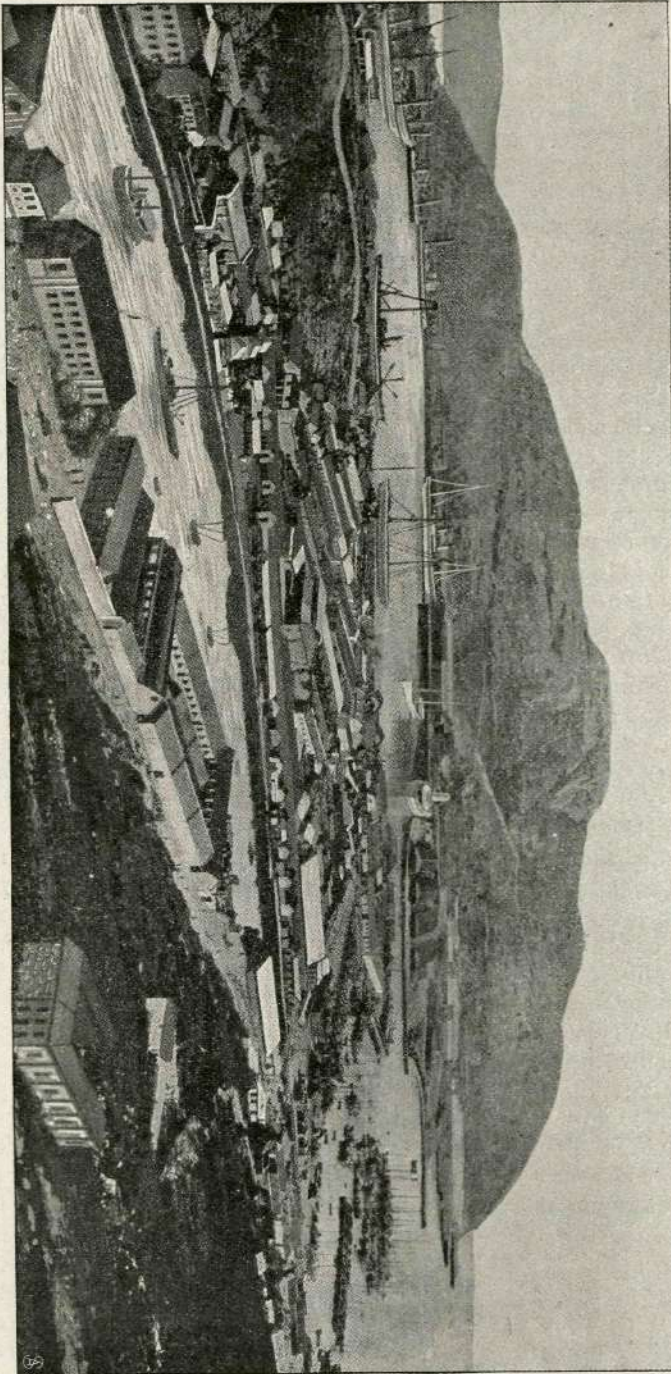
nijske zapisnike, a z devetim zvezkom je začel objavljati knjige o mestnih in meščanskih posestvih, ali kakor bi po domače rekli: mestno zemljiško knjigo. Zemljiške listine je izdajal mestni magistrat, kateri je na nje pritisnil mestni pečat kot znak, da je listina avtentična. Ker je pa l. 1384. neki literat mestni pečat ponaredil in izdajal ponarejene listine, je mestna občina pre naredila pečatnik in sklenila, da morajo vse zemljiške listine imeti novi pečatnik, in se morajo v teku dveh let prepisati v mestno knjigo. Tako je nastala mestna zemljiška knjiga.

V mestni občini zagrebški je bilo v polovici XIV. stoletja do 280 hiš, a te so bile zidane (domus murata, palacium), ali pa lesene (domus lignea). Hiše so prodajali zaradi dolga ali pa prostovoljno; moral pa je tedaj lastnik hišo najprej ponuditi sorodnikom in sosedom. Če je vdova prodajala hišo ali posestvo, so morali v to privoliti tudi njeni odrasli otroci. Hiše ubijavcev, hudodelnikov in čarovnic je zaplenila mestna občina in prodala. Če je kdo umrl brez oporoke, je zapalo njegovo premoženje mestni občini. Hiše niso bile ravno drage; omenja se, da je „curia integra murata“ bila prodana za 18 gld. V knjigah se nahajajo tudi zanimivi podatki o mlinih, o vrtovih, o njivah, travnikih, vinogradih in gozdovih.

V prvi knjigi je priobčil izdajatelj zemljiške zapisnike do l. 1440., v drugi pa od l. 1441. do 1470. V to dobo spada tudi strahovlada celjskih grofov, katerih vojska je

prišla l. 1441. na spomlad v Zagreb. Ko je leta 1445. postal Ulrik celjski hrvaški ban, je odstavil mestnega sodnika (župana) Martina in

PORT ARTUR. — PRISTANIŠČE IN TRDNJAVA.

str. XXXIII. + 387.; sv. X. od l. 1441—1470. str. XXVII + 309. Leksikonska oblika. — V teku pol leta je izdal marljivi hrvaški zgodovinar